

Status på tendenser og resultater af SSP Odense

SSP Odense

8. Status på tendenser og resultater af SSP Odense

D. Orientering
Åbent - 17.00.00-G01-7-16

RESUMÉ

Jævnfør KOMspot – '7 veje til forebyggelse af ungdomskriminalitet' skal SSP Odense årligt gøre status på strategien, der skal forelægges Børn- og Ungeudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget og Økonomiudvalget til orientering.

SSP Odense har ikke tidligere haft en selvstændig evaluering af resultater og effekter. Med KOMspot vil der over de kommende år blive udviklet en egentlig effektevalueringskultur, der gør det muligt at dokumentere og følge, dels hvordan det aktuelt står til med børns og unges risikoadfærd, der på sigt kan føre til kriminalitet, og dels om indsatserne i SSP har den forventede effekt. Arbejdet er bygget op omkring SSP Odenses fire søjler; kriminalitetsforebyggende, -foregribende og -indgribende indsatser samt forebyggelse af rusmiddelmisbrug.

I SSP-optik er forebyggelse uløseligt forbundet til robusthed. Rationalet herfor er, at netop opbyggelse af robusthed giver barnet eller den unge evnen til at tage fornuftige valg – også i situationer, der ellers kunne have ført til risikoadfærd. Forudsætningen for at arbejde med robusthedsopbyggelse hos børn og unge er udvikling af medarbejdernes kompetencer, styrkelse af kriminalpræventive kompetencer og kapacitet i samfundet generelt, og på opbygning af understøttende netværk omkring børn og unge.

Den nye organisering af SSP Odense understøtter, at der i dag sættes fokus på sager, der tidligere ikke blev identificeret, før en eventuel bekymring blev til en aktiv sag med kriminalitet. I praksis ser vi en begyndende effekt af den tidlige forebyggelse, hvilket var et af hovedmålene med reorganiseringen af SSP Odense. Samtidig ses der et højt recidiv blandt den "hårde kerne", hvilket viser, at de nuværende indsatser over for denne gruppe ikke har den ønskede effekt.

Udvalgte positive tendenser:

- Kriminaliteten falder mere i Odense end sammenlignet med København og Århus.
- I målgruppen 18-24 år er der fra 2013 til 2015 et samlet fald på 368 sigtelser, hvilket svarer til 25 %.
- Der er i 2015 startet 43 specifikke forebyggelsesindsatser, der konkret flytter børn og unge fra risikoadfærd som hærværk, problematisk rusmiddeladfærd og utryghedsskabende adfærd til sunde alternativer.
- Procentdelen af elever i 9. klasse, der inden for de sidste 30 dage ikke har drukket mere end fem genstande, er steget til 82 %.
- Procentdelen af elever i 7. klasse, der inden for de sidste 30 dage ikke har drukket mere end fem genstande, er steget til 98 %.
- 209 ejendomsfunktionærer er inddraget i arbejdet med den tidlige opsporing af risikoadfærd blandt børn og unge.

Udvalgte bekymrende tendenser:

- Blandt de 0-17-årige er der fra 2013 til 2015 en samlet stigning på 131 sigtelser, hvilket svarer til 23 %.
- I de enkelte lokalområder er der store udsving i antallet af sigtelser. Man kan eksempelvis se, at stigningen i antallet af sigtelser blandt de 0-14-årige er særlig stort i Vollsmose og i Seden/Agdrup.
- En væsentlig del af det samlede antal sigtelser (ca. 20 %) genereres af en lille, hård kerne.
- Der ses en bekymrende stigning i bande-bekymringerne i Odense – også blandt den yngre gruppe.
- Det har vist sig vanskeligt at få gennemført individuelle forebyggelsesindsatser i samarbejdet med alment systemet.
- Andelen af unge, der har prøvet at ryge hash, er bekymrende høj.

Faglig vurdering

Kriminalitetsudviklingen i Odense følger overordnet de nationale tendenser, hvor ungdomskriminaliteten generelt er faldende, men hvor de, der udøver kriminel adfærd, bliver stadig mere belastede. Den samlede kriminalitet falder dog mere i Odense end sammenlignet med København og Århus, og særlig blandt de 18-24-årige er der et mærkbart fald i sigtelser. Det vurderes, at fokuseringen på tidlig forebyggelse har medvirket til faldet i antallet af sigtelser.

Stigningen blandt de 0-17-årige er bekymrende, dog er udsvingene så relativt små, at de kan skyldes tilfældige udsving, hvorfor de ikke må tillægges afgørende vægt. Der skal dog udtrages en særskilt bekymring for de 0-14-årige samt omkring bandebekymringerne, hvilket hænger sammen med fødekædeproblematikken – eller det som også kaldes for 'lillebroreffekten' – hvor de kriminelle, multiproblemfamilier bidrager væsentlig til såvel kriminalitetsstatistikken som kriminalitetsbekymringerne.

Samtidig med den begyndende effekt af den tidlige forebyggelse ses der et højt recidiv blandt den hårde kerne, der genererer en væsentlig del af det samlede antal sigtelser blandt de 0-24-årige (ca. 20 %). Det vurderes, at de nuværende indsatser over for denne gruppe ikke har den ønskede effekt.

SSP-sekretariatet arbejder med en detaljeret resultmåling af alle indsatser i organisationen. I tabellen i bilag 1 præsenteres udvalgte resultater, der understøtter nedenstående af byrådets politiske effektmål:

- Borgernes indkomst skal stige
- Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber
- Flere kommer i uddannelse og job
- Flere borgere er sunde og trives
- Børn lærer mere og er mere kompetente

Økonomi

Der er foretaget mange analyser af den økonomiske effekt af forebyggelse. Centre for Economics and Business Research (CEBR) gennemførte i 2012-2013 en cost-benefit analyse af kriminalpræventive indsatser. Analysen pegede på, at kriminalpræventive indsatser har et markant økonomisk potentiale for såvel kommuner, som regioner og stat. Analysen pegede konkret på, at kriminelle unge i forhold til lovlige unge har:

- En lavere beskæftigelsesandel og deraf følgende lavere lønindkomst og betaling af indkomstskat
- En større tilbøjelighed til at modtage kontanthjælp, førtidspension eller sygedagpenge
- Flere besøg hos lægen og flere indlæggelsesdage på hospital
- En mindre tilbøjelighed til at modtage SU

I forlængelse heraf beregner en rapport fra det Kriminalpræventive Råd, at de direkte omkostninger ved kriminalitet ligger på mellem ca. 3.000 kr. og 287.000 kr. alt efter belastningsgraden.

Ud fra ovenstående vil en vellykket kriminalpræventiv indsats derfor være forbundet med en massiv økonomisk besparelse. I SSP-sekretariatets evalueringer vil de konkrete, økonomiske gevinster – af SSP Odenses kriminalpræventive indsatser – i de kommende år blive tydeliggjort.

BILAG 1

Forklaringsnøgle til trafiklys - fremdrift

FARVE	FORKLARING
GRØN	Fremdriften er tilfredsstillende
GUL	Fremdriften er ikke tilfredsstillende f.eks. pga. forsinkelser i forhold til tidsplanen
RØD	Indsatsen er ikke gået i gang som planlagt, eller den er kommet for sent i gang
BLANK	Indsatsen er ikke sat i gang endnu, hvilket er i overensstemmelse med planen

Forklaringsnøgle til trafiklys – resultat

FARVE	FORKLARING
GRØN	De umiddelbare resultater er positive, og det antages, at indsatsen har den ønskede effekt og dermed understøtter opnåelsen af byrådets effektmål
GUL	Der kan ikke umiddelbart måles positive resultater på de parametre, der måles på. Det vurderes, at indsatsen skal fortsætte, således at datagrundlaget styrkes.
RØD	Der kan ikke identificeres positive resultater af indsatsen på de parametre, der måles på
BLANK	Det er for tidligt at måle på indsatsens resultater, da den endnu ikke eller kun lige er sat i gang.

BYRÅDETS EFFEKT MÅL: BORGERNES INDKOMST SKAL STIGE

Understøttende indsats			Fremdrift
1.1 Generel forebyggelse Det er SSP Odenses faglige vurdering, at mindre kriminalitet styrker borgernes mulighed for at få fodfæste i uddannelse og beskæftigelse, og som følge heraf vil borgernes indkomst stige. For at sikre dette skal de 15 SSP-lokalbestyrelser have en tilpasset strategi, der løbende skal evalueres og revurderes. Fremdrift: Fremdriften er pt. tilfredsstillende, men grundet besparelser og dermed reduceret aktivitetsniveau er der risiko for, at det vil nedsætte fremdriften. For at imødegå dette er der igangsat en revitalisering af området.			
Resultat af indsatsen	31/12 2014	31/12 2015	Resultat
Generelle forebyggelsesplaner udmøntet og evalueret i lokalområderne i Odense Resultat: 100 procent af lokalområderne har udformet en lokal plan, der løbende evalueres. De umiddelbare resultater er positive, og det antages, at indsatsen har den ønskede effekt og dermed understøtter opnåelsen af byrådets effektmål.	100 %	100 %	
Understøttende indsats			Fremdrift
1.2 Kompetenceudvikling af det professionelle netværk Børns og unges ressourcer skal bruges bedst muligt – med sigtet at de skal have en uddannelse og et job. Arbejdet starter i et SSP-perspektiv med kompetenceudvikling af dem, der er tæt på børn og unge. Fremdrift: Der er iværksat SSP Basis-kursus.Der er iværksat et pilotprojekt omkring uddannelse i Det Robuste Børne- og Ungeliv.			
Resultat af indsatsen	31/12 2014	31/12 2015	Resultat

Andel af organisationens medarbejdere, der er uddannet i SSP Odenses teori og metode	-	70 %	
Resultat: 70 % af organisationens medlemmer har gennemført SSP Basis. Målsætningen var minimum 50 %. Det er for tidligt at måle på pilotprojektets resultater.			
BYRÅDETS EFFEKTMÅL: FLERE BORGERE ER BETYDNINGSFULDE DELTAGERE I FÆLLESSKABER			
Understøttende indsats			Fremdrift
2.1 Forældreinddragelse og forældreuddannelse Forældre og til tider den øvrige familie – sammen med professionelle voksne i almenområdet (jf. Byråds mål 1 ovenfor) – er de vigtigste aktører i den tidlige forebyggelse. Derfor inddrages forældre og andre væsentlige rollemodeller i samarbejdet omkring børn og unge. Fremdrift: Der er gennemført et pilotprojekt omkring uddannelse af en somalisk kvindeforening, der er evalueret effektivt. Forældreuddannelse implementeres som et fast tilbud fra 2016. Der er afholdt 13 forældreoplæg i almenområderne, herunder dagtilbud, skoler og ungdomsskoler. Der er uddannet forældrecoaches, særligt målrettet forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme, og der uddannes yderligere fire af disse i 2016.			
Resultat af indsatsen	31/12 2014	31/12 2015	Resultat
Forældreoplæg	12	13	
Resultat: Det er målet, at der minimum skal afholdes forældreoplæg på alle skoler på 6., 7. eller 8. årgang. Det er den faglige vurdering, at der ikke er gennemført et tilfredsstillende antal forældreoplæg. Det vurderes dog, at indsatsen skal have mere tid til at virke. Det er den faglige vurdering, at blandt andet forældreinddragelsen er medvirkende til at fastholde en lav radikaliseringsbekymring i Odense.			
Understøttende indsats			Fremdrift
2.2 Fra ejendomsfunktionær til AVA-koordination Tryghed, kriminalitet, udsatte unge og udsatte boligområder hænger sammen og påvirker hinanden. Derfor arbejdes der for at skabe robuste børne- og ungemiljøer og tidlig opsporing af risikoadfærd ved inddragelse af by- og boligområderne. Fremdrift: 209 ejendomsfunktionærer er inddraget i arbejdet med den tidlige opsporing.			
Resultat af indsatsen	31/12 2014	31/12 2015	Resultat
Kriminalitetsbekymringer indsendt fra boligorganisationerne	0	19	
Resultat: Det er for tidligt at måle på indsatsens resultater.			
Understøttende indsats			Fremdrift
2.3. Tryghedsvandringer Borgernes opmærksomhed på, hvad der skaber tryghed og utryghed i deres liv er skærpet – ikke mindst i deres hverdag og nærmiljø. Tryghedsvandringer er et initiativ, der samler de lokale aktører, og som har til hensigt at minimere utryghed. Fremdrift:			

Arbejdet med tryghedsvandringer havde en vanskelig start, da mange parter skulle involveres i en ny samarbejdsform. Indsatsen blev derfor først startet medio 2015.			
Resultat af indsatsen	31/12 2014	31/12 2015	Resultat
Tryghedsvandringer	0	7	
Resultat: Der er i 2015 gennemført syv tryghedsvandringer i Odense, og to var under planlægning ved årets udgang. Målet var dog 15 tryghedsvandringer, hvorfor trafiklyset er gult. Det vurderes dog, at alle gennemførte tryghedsvandringer har haft en positiv betydning for den oplevede tryghed i lokalområdet.			
BYRÅDETS EFFEKTMÅL: FLERE KOMMER I UDDANNELSE OG JOB			
Understøttende indsats			Fremdrift
3.1 Aktive Rusmiddelpolitikker Børns og unges forudsætninger for at komme i uddannelse og få job starter i SSP-perspektiv med en indsats for robustheden – jf. Byrådsmål 1. Ét af elementerne i skabelse af robusthed er den unges viden om misbrug af rusmidler og de skadelige effekter heraf. Aktive Rusmiddelpolitikker i kommunale tilbud skal sikre fokus på forebyggelse.			
Fremdrift: I 2015 er der udarbejdet Aktive Rusmiddelpolitikker på alle døgninstitutioner og skolehjem. I 2016 sker der implementering af aktive rusmiddelpolitikker i alle dagtilbud, skoler og ungdomsskoler.			
Resultat af indsatsen	31/12 2014	31/12 2015	Resultater
Aktive Rusmiddelpolitikker på de otte døgninstitutioner og to skolehjem (U18)	0 af 10	10 af 10	
Aktive Rusmiddelpolitikker i dagtilbud, skoler og ungdomsskoler (2016 mål)	-	-	
Resultat: Procentsatsen af elever i 9. klasse, der inden for de sidste 30 dage ikke har drukket mere end fem genstande er steget med 13 % til nu 82 % i alt. Procentsatsen af elever i 7. klasse, der inden for de sidste 30 dage ikke har drukket mere end fem genstande er steget med 2 % til nu 98 % i alt.			
Understøttende indsats			Fremdrift
3.2 Ungeprofilundersøgelse De unge skal have en sammenhængende og positiv overgang fra børnelivet til ungelivet – uanset deres kompetencer og ambitioner. For at målrette vores indsatser bringer vi de unges egen stemme i spil via Ungeprofilundersøgelsen.			
Fremdrift: Den første Ungeprofilundersøgelse i Odense blev offentliggjort primo 2015. Der er indgået samarbejde med Komiteen for Sundhedsoplysning, så Ungeprofilundersøgelsen bliver samkørt med Skolesundhed.dk, hvilket vil understøtte et sammenhængende borgerforløb fra 0 klasse til det fireogtyvende år. Der er indgået aftale i Uddannelsesforum om implementering af Ungeprofilundersøgelsen som en årlig undersøgelse fra november 2016.			
Resultat af indsatsen	Sep. 2012	Sep. 2014	Resultat
Procenten af unge, der ikke drikker i 7. klasse hhv. 9 klasse, er stigende*	96/69 %	98/82 %	

Resultat: • Det er for tidligt at måle på indsatsens resultater. * Punktet følger strategien for Mere Sundhed og Mindre Misbrug, hvor målet er udskydelse af debutalder og forbrug, således at 2012-forbrug i 7.klasse i 2016 vil være forbrug i 9. klasse. Der måles via Skolesundhedsprofilens spørgsmål: "Har du inden for de sidste 30 dage drukket mere end fem genstande?"				
BYRÅDETS EFFEKT MÅL: FLERE BORGERE ER SUNDE OG TRIVES				
Understøttende indsats			Fremdrift	
4.1 Individuelle forebyggelsesindsatser Når børn og unge udviser risikoadfærd, der kan føre til kriminalitet/yderligere kriminalitet, tages der initiativ til en individuel forebyggelsesplan, der har fokus på opbygning af robusthed ud fra barnets/den unges eksisterende ressourcer. Fremdrift: • Det har vist sig vanskeligt at få gennemført individuelle forebyggelsesindsatser i samarbejdet med almensystemet, hvorfor indsatsen i 2015 primært har været fokuseret på specifik (jf. 4.2 nedenfor) og generel (jf. 1.1 under Byråds mål 1) forebyggelse. • I forbindelse med den aktuelle bandebekymring er der iværksat en håndholdt indsats, der pt. er målrettet 125 individer og deres familier. Resultat: • Det er for tidligt at måle på indsatsens resultater.				
Understøttende indsats			Fremdrift	
4.2 Specifikke forebyggelsesindsatser De specifikke forebyggelsesindsatser giver på kort sigt en målrettet, struktureret, koordineret, rettidig og specifik forebyggelsesindsats, og flytter børn og unge fra risikoadfærd til sunde alternativer. På kort sigt stopper de specifikke forebyggelsesindsatser primært: • Hærværk • Rusmiddelproblemer • utryghedsskabende ungegrupperinger På lang sigt hjælper de specifikke forebyggelsesindsatser med at: • at reducere kriminalitet og anden risikoadfærd blandt børn og unge – og videre optimere muligheden for uddannelse og job (jf. Byråds mål 1, Byråds mål 2 (2.1) og Byråds mål 3) • at styrke oplevelsen af formål, mestring og selvbestemmelse i forbindelse med forebyggelsesarbejdet på SSP-platformen • at udvikle en højere grad af fælles mål, fælles viden og gensidig respekt på tværs af SSP-samarbejdet Fremdrift: • Området er i positiv udvikling og har fået fodfæste. • Samarbejdsformen er evalueret i 2015 – i samarbejde med Socialstyrelsen – med godt resultat. • I relation til bandebekymringen i Odense er der medio 2015 startet en specifik forebyggelsesindsats, der skal søge at bryde fødekæden til banderne.				
Resultat af indsatsen		31/12 2013	31/12 2015	Resultat
Sigtelser på antal sager* (Lov om euforiserende stoffer, våbenlov og straffelov)				
	0-14 år	78	128	
	15 år	90	122	
	16 år	134	158	
	17 år	120	145	

18 år	196	171	
19-24 år	1265	922	

* Antallet af sigtelser er ikke sammenfaldende med antallet af unikke personer. Fra AVA-koordinationen ved vi, at der blandt kriminalitetsbekymringer er et stort recidiv. De mest kriminelle individer står således for en stor andel af sigtelserne, hvilket følger de nationale tendenser.

Bandedekymringer på unikke personer (tal ikke opgjort før 2014):	31/12 2014	31/12 2015	Resultat
0-14 år	2	1	
15-17 år	11	25	
18-24 år	203	190	

Resultat:

- Der er i 2015 startet 43 specifikke forebyggelsesindsatser, hvoraf de 25 er afsluttede ved udgangen af 2015.
- Resultaterne er positive, og det antages, at indsatserne har den ønskede effekt og dermed understøtter opnåelsen af byrådets effektmål. (Der vil i 2016 ske en mere detaljeret effektmåling).

National nøgletal fordelt på sigtelser i relation til procent af (hele) befolkning:

	København			Århus			Odense		
	2012	2015	+/-	2012	2015	+/-	2012	2015	+/-
Straffelov i alt	2,17 %	2,33 %	0,16 %	1,62 %	1,58 %	0,04 %	1,86 %	1,48 %	0,38 %
Lov om euforiserende stoffer	1,10 %	1,06 %	0,04 %	0,46 %	0,42 %	0,04 %	0,42 %	0,34 %	0,08 %
Våbenloven	0,24 %	0,25 %	0,01 %	0,09 %	0,11 %	0,02 %	0,15 %	0,14 %	0,01 %

Kilde: Danmarks Statistik

BYRÅDETS EFFEKTMÅL: BØRN LÆRER MERE OG ER MERE KOMPETENTE

Understøttende indsats

Fremdrift

5.1 Det robuste børne- og ungeliv

Robusthed handler om at blive god til at klare udfordringer, træffe gode beslutninger og forebygge konflikter. Samtidig giver robusthed evnen til at sige nej, hvilket er et effektivt kriminalpræventivt redskab.

Fremdrift:

- Der er i 2015 startet et uddannelsesforløb, der skal kvalificere skolelærere, pædagoger og klubmedarbejdere i konceptet (jf. Byrådsmål 1, (1.2)).
- Der er i 2015 indgået en partnerskabsaftale med ungdomsuddannelserne, via Uddannelsesforum, om "Forebyggelse af hashrygning hos uddannelsessøgende unge".

Resultat indsatsen	31/12 2014	1/3 2016	Resultat
Andelen af elever, der har prøvet at ryge hash*			
7. klasse	0,5 %	0,7 %	
8. klasse	1,7 %	1,5 %	
9. klasse	3,8 %	6,6 %	
10. klasse	18 %	16,3 %	

* For elever i 7 til 10 klasse defineres spørgsmålet ud fra, om eleven nogensinde har prøvet at ryge hash. For unge på ungdomsuddannelser/uden for beskæftigelse og uddannelse defineres spørgsmålet ud fra, om eleven har røget hash inden for den seneste måned. (Følger Uddannelsesforums Partnerskabsaftale vedrørende FOREBYGGELSE AF HASHRYGNING HOS UDDANNELSESSØGENDE UNGE).

Resultat:

- Det er for tidligt at måle på indsatsens resultater.